

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

19 septembrie 2013*

„Reexaminarea Hotărârii Tribunalului T-268/11 P — Funcție publică — Decizia Comisiei de refuz al reportării unui concediu anual plătit care nu a putut fi efectuat de un funcționar în perioada de referință din cauza unui concediu medical de lungă durată — Articolul 1e alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene — Articolul 4 din anexa V la statutul menționat — Directiva 2003/88/CE — Articolul 7 — Dreptul la concediu anual plătit — Principiu al dreptului social al Uniunii — Articolul 31 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Atingere adusă unității și coerenței dreptului Uniunii”

În cauza C-579/12 RX-II,

având ca obiect reexaminarea, în temeiul articolului 256 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE, a Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 8 noiembrie 2012, Comisia/Strack (T-268/11 P), pronunțată în procedura

Comisia Europeană

împotriva

Guido Strack, fost funcționar al Comisiei Europene, cu domiciliul în Köln (Germania),

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, domnii J. Malenovský, U. Löhmus și M. Safjan și doamna A. Prechal (raportor), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Strack, de H. Tettenborn, Rechtsanwalt;
- pentru Comisia Europeană, de B. Eggers, precum și de J. Curall și de H. Kraemer, în calitate de agenți;
- pentru Consiliul Uniunii Europene, de P. Plaza Garcia, precum și de M. Bauer și de J. Hermann, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere articolul 62a și articolul 62b primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene,

după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prezenta procedură are ca obiect reexaminarea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene (Camera de recursuri) din 8 noiembrie 2012, Comisia/Strack (T-268/11 P, denumită în continuare „Hotărârea din 8 noiembrie 2012”), prin care acesta a anulat Hotărârea Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene din 15 martie 2011, Strack/Comisia (F-120/07), prin care s-a anulat decizia Comisiei din 15 martie 2007 prin care se limitează la 12 numărul zilelor de concediu anual neefectuate de domnul Strack în anul 2004 care pot fi reportate (denumită în continuare „decizia în litigiu”).
- 2 Reexaminarea privește chestiunile dacă, ținând seama de jurisprudența Curții aferentă dreptului la concediu anual plătit ca principiu al dreptului social al Uniunii, consacrat expres de asemenea la articolul 31 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și vizat în special de Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (JO L 299, p. 9, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 3), Hotărârea din 8 noiembrie 2012 aduce atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii în măsura în care Tribunalul Uniunii Europene, în calitate de instanță de recurs, a interpretat:
  - articolul 1e alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) ca necuprinzând în sfera sa de aplicare dispozițiile referitoare la organizarea timpului de lucru prevăzute de Directiva 2003/88 și în special concediul anual plătit și,
  - în consecință, articolul 4 din anexa V la statutul menționat ca implicând faptul că dreptul de reportare a concediului anual peste limita stabilită de dispoziția citată nu poate fi acordat decât în cazul unei împiedicări legate de activitatea funcționarului ca urmare a exercitării funcției sale.

Cadrul juridic

Carta

- 3 Sub titlul „Condiții de muncă echitabile și corecte”, articolul 31 din cartă prevede:

„(1) Orice lucrător are dreptul la condiții de muncă care să respecte sănătatea, securitatea și demnitatea sa.

(2) Orice lucrător are dreptul la o limitare a duratei maxime de muncă și la perioade de odihnă zilnică și săptămânală, precum și la o perioadă anuală de concediu plătit.”

Statutul

- 4 Cuprins în titlul I din statut, intitulat „Dispoziții generale”, articolul 1e alineatul (2) din acesta prevede:

„Funcționarii în activitate beneficiază de condiții de muncă ce respectă normele de sănătate și de siguranță corespunzătoare, cel puțin echivalente cu cerințele minime aplicabile în temeiul măsurilor adoptate în aceste domenii în temeiul tratatelor.”

- 5 Articolul 57 primul paragraf din statut prevede:

„Funcționarul are dreptul la un concediu anual de cel puțin 24 de zile lucrătoare și cel mult 30 de zile lucrătoare pe an calendaristic, în conformitate cu o reglementare ce urmează să fie stabilită de comun acord de instituțiile [Uniunii], după obținerea avizului Comitetului pentru statutul funcționarilor.”

- 6 Articolul 4 din anexa V la statut prevede:

„În cazul în care, din alte motive decât cele impuse de cerințele de serviciu, un funcționar nu și-a epuizat concediul anual înainte de sfârșitul anului calendaristic în curs, perioada de concediu reportată în anul următor nu poate depăși 12 zile.

În cazul în care un funcționar nu și-a epuizat concediul anual până la data încetării raporturilor de muncă, acestuia i se plătește, cu titlu compensatoriu, pentru fiecare zi de concediu neefectuat, o sumă egală cu a treizecea parte din remunerația sa lunară convenită la data încetării raporturilor de muncă.

[...]”

Directiva 2003/88

- 7 Potrivit articolului 1 din Directiva 2003/88, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”:

„(1) Prezenta directivă stabilește cerințe minime de securitate și sănătate pentru organizarea timpului de lucru.

(2) Prezenta directivă se aplică:

(a) perioadelor minime de [...] concediu anual [...]

[...]”

- 8 Articolul 7 din directiva menționată prevede:

„(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru ca orice lucrător să beneficieze de un concediu anual plătit de cel puțin patru săptămâni în conformitate cu condițiile de obținere și de acordare a concediilor prevăzute de legislațiile și practicile naționale.

(2) Perioada minimă de concediu anual plătit nu poate fi înlocuită cu o indemnizație financiară, cu excepția cazului în care relația de muncă încetează.”

Istoricul cauzei supuse reexaminării

Situația de fapt

- 9 Domnul Strack este un fost funcționar al Comisiei Europene. Între 1 martie 2004 și pensionarea sa pentru invaliditate, la 1 aprilie 2005, acesta s-a aflat în concediu medical.
- 10 La 27 decembrie 2004, domnul Strack a solicitat reportarea în anul 2005 a 38,5 zile de concediu neefectuate în 2004, arătând că nu a putut efectua aceste zile de concediu în special din cauza bolii sale profesionale. Această cerere a fost respinsă prin decizia din 30 mai 2005 în ceea ce privește cele 26,5 zile suplimentare față de cele 12 zile a căror reportare are loc de drept în temeiul articolului 4 din anexa V la statut. În urma reclamației, această decizie a fost confirmată printr-o decizie din 25 octombrie 2005, prin care se rezerva totuși posibilitatea de a se formula ulterior o nouă cerere de reportare a diferenței de concediu pentru anul 2004 în cazul recunoașterii originii profesionale a bolii persoanei interesate.
- 11 Întrucât, la 22 noiembrie 2006, domnul Strack a formulat o astfel de nouă cerere de reportare, aceasta a fost respinsă prin decizia în litigiu.

Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior

- 12 La 22 octombrie 2007, domnul Strack a sesizat Tribunalul Funcției Publice cu o acțiune prin care solicita, printre altele, anularea deciziei în litigiu, în măsura în care aceasta limita la 12 numărul zilelor de concediu anual neefectuate în 2004 care puteau fi reportate și reducea, în consecință, în aceeași proporție, suma care îi fusese plătită cu titlu de sumă compensatorie pentru zilele de concediu respective la data la care și-a încetat activitatea.
- 13 În susținerea acțiunii menționate, domnul Strack a invocat un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 4 primul și al doilea paragraf din anexa V la statut. În ședință, acesta a invocat, în plus, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, Schultz-Hoff și alții (C-350/06 și C-520/06, Rep., p. I-179), pronunțată între timp de Curte.
- 14 La punctele 55-58 din Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, Tribunalul Funcției Publice a statuat, mai întâi, că rezultă din articolul 1e alineatul (2) din statut că revine Comisiei, în aplicarea și în interpretarea normelor din statut referitoare la concediul anual și în special din articolul 4 primul și al doilea paragraf din anexa V la statut, sarcina de a asigura garantarea respectării cerințelor minime aplicabile în materia condițiilor de muncă cu respectarea normelor de sănătate și de securitate prevăzute de Directiva 2003/88 și, în special, de articolul 7 din aceasta privind dreptul la concediu anual plătit.
- 15 În continuare, rezultă din cuprinsul punctelor 59-69 din hotărârea menționată că Tribunalul Funcției Publice a constatat, pe de o parte, că domnul Strack s-a aflat, pentru motive medicale, aproape tot anul 2004 în imposibilitatea de a-și exercita dreptul la concediu anual plătit. Pe de altă parte, Tribunalul Funcției Publice a considerat, făcând trimitere în special, în această privință, la punctele 22, 23, 25, 41, 45, 50 și 61 din Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior, că din articolul 7 din Directiva 2003/88 rezultă că dreptul la concediu anual plătit – drept care, pe de altă parte, constituie un principiu al dreptului social al Uniunii de o importanță deosebită consacrat de asemenea la articolul 31 alineatul (2) din cartă – presupune că domnul Strack nu putea fi privat, în speță, de posibilitatea de a beneficia de o indemnizație financiară pentru concediul anual neefectuat.
- 16 În sfârșit, la punctele 70-78 din Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, Tribunalul Funcției Publice a statuat, prin urmare, în esență, că articolul 4 primul paragraf din anexa V la statut nu reglementează problema dacă este necesar să se reporteze zile de concediu anual atunci când funcționarul s-a aflat în

imposibilitatea de a le efectua din motive independente de voința sa, precum motivele medicale. Instanța menționată a considerat că cerințele minime de securitate și de sănătate prevăzute la articolul 1e din statut și, în special, dispozițiile articolului 7 din Directiva 2003/88 completează, în această privință, dispozițiile statutare propriu-zise referitoare la concedii și că interpretarea dată de Curte în Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior, articolului 7 menționat trebuia în consecință să fie transpusă, în speță, prin aplicarea articolului 1e coroborat cu articolul 57 din statut.

- 17 Prin urmare, Tribunalul Funcției Publice a concluzionat, la punctul 79 din hotărârea menționată, că, limitând la 12 zile, în circumstanțele speței, prin aplicarea articolului 4 primul paragraf din anexa V la statut, beneficiul reportării zilelor de concediu anual plătit neefectuate în anul 2004 din cauza unui concediu medical de lungă durată, Comisia nu a respectat domeniul de aplicare al dispoziției menționate. În consecință, acesta a anulat decizia în litigiu.

Hotărârea din 8 noiembrie 2012

- 18 Sesizat de Comisie cu un recurs îndreptat împotriva Hotărârii Strack/Comisia, citată anterior, Tribunalul, în Hotărârea din 8 noiembrie 2012, a respins, mai întâi, al treilea motiv al acestui recurs, întemeiat pe existența unui viciu de procedură.

- 19 În continuare, Tribunalul a admis primul motiv și primul aspect al celui de al doilea motiv întemeiate pe încălcarea articolului 4 din anexa V la statut și, respectiv, a articolului 1e alineatul (2) din acesta, pronunțându-se la punctele 38-56 din hotărârea menționată după cum urmează:

„38 [...] [Tribunalul Funcției Publice] a considerat că articolul 1e alineatul (2) din statut [...] impunea ca dispozițiile prevăzute de statut referitoare la organizarea timpului de lucru și, în special, la concediul anual să fie conforme sau, cel puțin, echivalente cu cerințele minime stabilite de articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88, astfel cum sunt interpretate în jurisprudența Curții și, în special, în Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior.

[...]

- 40 Trebuie să se arate totuși că directivele se adresează statelor membre, iar nu instituțiilor Uniunii. Prevederile Directivei 2003/88 nu pot fi considerate, în consecință, că impun ca atare obligații în sarcina instituțiilor în raporturile lor cu propriul personal [...]

[...]

- 42 Cu toate acestea, împrejurarea că o directivă nu instituie obligații, ca atare, pentru instituții și că aceasta nu poate să constituie temeiul unei excepții de nelegalitate a unei prevederi din statut nu poate să excludă ca normele sau principiile prevăzute în această directivă să poată fi invocate împotriva instituțiilor atunci când ele însele nu sunt decât expresia specifică a normelor fundamentale ale Tratatului [CE] și a principiilor generale care se impun direct instituțiilor respective (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 9 septembrie 2003, Rinke, C-25/02, Rec., p. I-8349, punctele 25-28 [...]).

- 43 De asemenea, o directivă ar putea să dea naștere unor obligații în sarcina unei instituții atunci când aceasta, în cadrul autonomiei sale organizatorice și în limitele statutului, a intenționat să execute o anumită obligație prevăzută de o directivă sau în cazul în care un act de aplicabilitate generală internă face trimitere el însuși în mod expres la măsurile adoptate de legiuitorul Uniunii în temeiul tratatelor (Hotărârea [Tribunalului Funcției Publice,] Aayhan și alții/Parlamentul European, [F-65/07, RepFP, p. I-A-1-1054 și II-A-1-567], punctul 116).

[...]

- 45 Totuși, excepțiile sus-menționate, potrivit cărora, în anumite împrejurări, dispozițiile unei directive pot să instituie în mod indirect obligații în sarcina unei instituții [...], nu se aplică în speță.
- 46 În această privință, trebuie arătat, în primul rând, [...] că dreptul la concediu anual plătit prevăzut la articolul 7 din Directiva 2003/88 trebuie considerat, potrivit unei jurisprudențe constante, un principiu al dreptului social al Uniunii de o importanță deosebită de la care nu se poate deroga și a cărui punere în aplicare de către autoritățile naționale competente poate fi efectuată numai în limitele prevăzute în mod expres în directiva însăși (a se vedea Hotărârea Curții din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, punctul 16 și jurisprudența citată).
- 47 În al doilea rând, trebuie observat că dreptul la concediu anual este consacrat în mod expres la articolul 31 alineatul (2) din [cartă], căreia articolul 6 alineatul (1) TUE [...] îi recunoaște aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 22 noiembrie 2011, KHS, C-214/10, Rep., p. I-11757, punctul 37, Hotărârea din 3 mai 2012, Neidel, C-337/10, punctul 40, și Hotărârea din 21 iunie 2012, ANGED, C-78/11, punctul 17).
- 48 În al treilea rând, dreptul la concediu anual nu poate fi interpretat în mod restrictiv (a se vedea Hotărârea ANGED, citată anterior, punctul 18 și jurisprudența citată).
- 49 Cu toate acestea, presupunând chiar că dreptul la concediu anual poate fi înțeles ca un principiu general de drept, în sensul jurisprudenței amintite la punctul 42 de mai sus, care se impune direct instituțiilor și în lumina căruia ar putea fi apreciată legalitatea unui act al acestora, nu se poate considera, în orice caz, că articolul 4 din anexa V la statut l-a privat pe domnul Strack de exercitarea acestui drept.
- 50 Astfel, acest articol se limitează să definească modalitățile de reportare și de compensare în cazul unor zile de concediu anual neefectuate, autorizând reportarea automată în anul următor a 12 zile de concediu anual neefectuate și prevăzând o posibilitate de reportare pentru zilele care depășesc acest prag atunci când neefectuarea integrală a concediului anual este impusă de cerințele de serviciu. Prin urmare, nu se poate considera că articolul 4 din anexa V la statut subordonează acordarea sau exercitarea dreptului la concediu anual de o condiție care îl golește de conținut sau care este incompatibilă cu sistemul și cu scopul articolului 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88. De altfel, cerința de a supune anumitor condiții reportarea și compensarea concediului anual neefectuat pare justificată atât de necesitatea de a evita cumulul nelimitat al concediilor neefectuate, cât și de protejarea intereselor financiare ale Uniunii.
- [...]
- 52 În sfârșit, trebuie să se arate că, lecturând textul articolului 1e alineatul (2) din statut, nu se poate considera că acest articol corespunde situației prezentate la punctul 43 de mai sus, potrivit căreia instituțiile ar fi înțeles, prin includerea sa în statut, să execute o obligație specifică prevăzută de Directiva 2003/88, sau că referința cuprinsă în acest articol la cerințele minime aplicabile în temeiul măsurilor instituite în domeniul sănătății și al securității în temeiul tratatelor face trimitere la articolul 7 alineatul (1) din directiva menționată, din moment ce obiectul acesteia din urmă este diferit de cel al articolului 1e din statut.
- 53 Astfel, în primul rând, trebuie să se arate că articolul 1e din statut, care este inclus în dispozițiile generale din titlul I al statutului menționat, face referire la conformitatea condițiilor de muncă ale funcționarilor în activitate cu «normele de sănătate și de siguranță corespunzătoare», ceea ce pare a viza normele tehnice minime de protecție a sănătății și a securității lucrătorilor la locul lor de muncă, care nu sunt reglementate de celelalte dispoziții din statut, iar nu cerințele minime de sănătate și de securitate în general, care le includ de asemenea pe cele privind organizarea

timpului de lucru prevăzute de Directiva 2003/88 și, în special, concediul anual. Astfel cum arată Comisia, o interpretare atât de extinsă a articolului 1e alineatul (2) din statut ar fi contrară autonomiei legiuitorului Uniunii în materia funcției publice, consacrată la articolul 336 TFUE.

- 54 În al doilea rând, statutul conține dispoziții specifice privind organizarea timpului de lucru și a concediilor, în titlul IV și în anexa V la acesta. Problema ridicată în speță, privind modalitățile de reportare în anul următor, sau de compensare a zilelor de concediu anual neefectuate, este reglementată în mod expres la articolul 4 din anexa V la statut. Din moment ce această dispoziție prevede o regulă clară și precisă, care limitează dreptul de a reporta și de a compensa concediul anual în raport cu numărul de zile de concediu neefectuate, nu pot fi utilizate, potrivit unui raționament întemeiat, prin analogie, pe Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior, dispoziții din Directiva 2003/88 pe baza unei alte dispoziții din statut, precum articolul 1e, ca reprezentând o regulă de aplicare generală, care permite să se deroge de la dispozițiile specifice în materie din statut. Aceasta ar conduce la o interpretare *contra legem* a statutului, astfel cum a arătat în mod întemeiat Comisia în fața Tribunalului Funcției Publice.
- 55 În consecință, Tribunalul Funcției Publice a aplicat în mod greșit articolul 1e alineatul (2) din statut, în loc să se întemeieze pe articolul 4 din anexa V la statutul menționat.
- 56 Prin urmare, trebuie să se considere că Tribunalul Funcției Publice a săvârșit o dublă eroare de drept întrucât a transpus articolul 7 din Directiva 2003/88 la situația domnului Strack, pe baza articolului 1e alineatul (2) din statut, în pofida restricțiilor cuprinse la articolul 4 din anexa V la statut și întrucât a considerat că acesta din urmă nu reglementa problema ridicată în speță.”
- 20 Având în vedere cele menționate mai sus, Tribunalul a considerat că trebuia să anuleze Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, fără a fi, pe de altă parte, necesar să se pronunțe cu privire la al doilea aspect al celui de al doilea motiv, prin intermediul căruia Comisia susținea că Tribunalul Funcției Publice a omis, cu încălcarea obligației de motivare, să examineze problema domeniului de aplicare al articolului 1e alineatul (2) din statut, care fusese ridicată de aceasta.
- 21 În sfârșit, statuând cu privire la acțiunea în primă instanță a domnului Strack, Tribunalul a respins-o, hotărând, printre altele, la punctele 65-67 din Hotărârea din 8 noiembrie 2012, următoarele:
- „65 [...] termenul «cerințe de serviciu», utilizat la articolul 4 primul paragraf din anexa V la statut, trebuie interpretat în legătură cu activitățile profesionale care împiedică funcționarul, din cauza îndatoririlor aflate în sarcina sa, să beneficieze de concediul anual la care are dreptul [Hotărârea Tribunalului din 9 iunie 2005, Castets/Comisia, T-80/04, RecFP, p. I-A-161 și II-729], punctul 29). Astfel, deși trebuie să se admită că termenul «serviciu», utilizat în expresia «cerințe de serviciu», se referă la «activitatea agentului în serviciul administrației», rezultă din prevederile articolului 59 alineatul (1) primul paragraf din statut că un funcționar nu poate beneficia de concediu medical decât în cazul în care «aduce dovezi în sprijinul faptului că nu își poate exercita atribuțiile». De aici rezultă că, atunci când un funcționar beneficiază de un concediu medical, acesta este, prin definiție, scutit de exercitarea atribuțiilor și, prin urmare, nu se află în serviciu în sensul articolului 4 primul paragraf din anexa V la statut (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 29 martie 2007, Verheyden/Comisia, T-368/04, RepFP, p. I-A-2-93 și II-A-2-665, punctul 61 și jurisprudența citată).
- 66 Astfel, cerințele de serviciu menționate la articolul 4 din anexa V la statut corespund motivelor care pot să împiedice un funcționar să își efectueze concediul, întrucât trebuie să rămână în funcție, pentru a îndeplini activitățile cerute de instituția pentru care lucrează. Aceste cerințe pot fi punctuale sau permanente, însă trebuie să aibă legătură în mod necesar cu o activitate în serviciul instituției. *A contrario*, concediul medical permite motivarea absenței unui funcționar pentru un motiv valabil. Ținând seama de starea sa de sănătate, acesta nu mai este obligat să lucreze pentru instituție. În consecință, noțiunea «cerințe de serviciu» nu poate fi interpretată ca

acoperind absența de la serviciu justificată printr-un concediu medical, iar aceasta chiar și în cazul unei boli prelungite (Hotărârea Castets/Comisia, citată anterior, punctul 33). Unui funcționar în concediu medical nu i se poate impune să lucreze în serviciul instituției, întrucât este scutit tocmai de la acest lucru (Hotărârea Verheyden/Comisia, citată anterior, punctele 62 și 63).

- 67 Ținând seama de interpretarea deosebit de strictă a noțiunii «cerințe de serviciu» în jurisprudența menționată la punctele 65 și 66 de mai sus, rezultă că, contrar celor pretinse de domnul Strack, dreptul de reportare a concediului anual peste limita de 12 zile trebuie să decurgă în mod necesar dintr-un impediment legat de activitatea funcționarului din cauza îndeplinirii atribuțiilor sale și nu poate fi acordat ca urmare a unei boli care l-a împiedicat să le exercite, presupunând chiar că a fost stabilită cauza profesională a acestei boli.”

Procedura în fața Curții

- 22 Ca urmare a propunerii primului avocat general de reexaminare a Hotărârii din 8 noiembrie 2012, Camera de reexaminare a considerat, prin decizia din 11 decembrie 2012, Reexaminare Comisia/Strack (C-579/12 RX), adoptată în temeiul articolului 62 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și al articolului 193 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al acesteia, că se impunea reexaminarea hotărârii respective pentru a stabili dacă aduce atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii.
- 23 Problemele care, potrivit deciziei menționate, trebuie să facă obiectul reexaminării sunt reproduse la punctul 2 din prezenta hotărâre.

Cu privire la reexaminare

- 24 Astfel cum rezultă din decizia din 11 decembrie 2012, Reexaminare Comisia/Strack, citată anterior, și din cuprinsul punctului 2 din prezenta hotărâre, Curtea trebuie, în esență, să examineze, într-o primă etapă, dacă, având în vedere în special jurisprudența acesteia referitoare la dreptul la concediu anual plătit, interpretările reținute de Tribunal în Hotărârea din 8 noiembrie 2012 cu privire la articolul 1e alineatul (2) din statut și la articolul 4 din anexa V la acesta conțin eventuale erori de drept.
- 25 În ipoteza în care s-ar impune să se constate că Hotărârea din 8 noiembrie 2012 este afectată de o eroare de drept, ar trebui să se examineze, într-o a doua etapă, dacă hotărârea menționată aduce atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii.

Cu privire la jurisprudența Curții referitoare la reportarea concediului anual plătit care nu a putut fi efectuat ca urmare a unui concediu medical de lungă durată

- 26 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, dezvoltată, mai întâi, în legătură cu articolul 7 din Directiva 93/104/CE a Consiliului din 23 noiembrie 1993 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (JO L 307, p. 18) și, ulterior, cu articolul 7 din Directiva 2003/88, dreptul fiecărui lucrător la concediu anual plătit trebuie considerat un principiu al dreptului social al Uniunii de o importanță deosebită consacrat în prezent în mod expres la articolul 31 alineatul (2) din cartă, căreia articolul 6 alineatul (1) primul paragraf TUE îi recunoaște aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor (a se vedea Hotărârea din 26 iunie 2001, BECTU, C-173/99, Rec., p. I-4881, punctul 43, Hotărârea din 6 aprilie 2006, Federatie Nederlandse Vakbeweging, C-124/05, Rec., p. I-3423, punctul 28, Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior, punctul 22, Hotărârea din 15 septembrie 2011, Williams și alții, C-155/10, Rep., p. I-8409, punctele 17 și 18, Hotărârile citate anterior KHS, punctul 37, Neidel, punctul 40, ANGED, punctul 17, precum și Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Heimann și Toltschin, C-229/11 și C-230/11, punctul 22).

- 27 Potrivit explicațiilor referitoare la articolul 31 din cartă, care, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) al treilea paragraf TUE și cu articolul 52 alineatul (7) din cartă, trebuie luate în considerare în vederea interpretării acesteia, articolul 31 alineatul (2) din cartă se întemeiază pe Directiva 93/104, precum și pe articolul 2 din Carta socială europeană, semnată la Torino la 18 octombrie 1961 și revizuită la Strasbourg la 3 mai 1996, și pe punctul 8 din Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, adoptată la reuniunea Consiliului European care a avut loc la Strasbourg la 9 decembrie 1989.
- 28 Astfel cum rezultă din considerentul (1) al Directivei 2003/88, aceasta a codificat Directiva 93/104. Articolul 7 din Directiva 2003/88 referitor la dreptul la concediu anual plătit reproduce în mod identic prevederile articolului 7 din Directiva 93/104.
- 29 Pe de altă parte, rezultă din jurisprudența Curții că dreptul la concediu anual plătit nu poate fi interpretat în mod restrictiv (Hotărârile citate anterior ANGED, punctul 18, și Heimann și Toltschin, punctul 23).
- 30 Cu privire la situațiile în care un lucrător nu și-a putut efectua zilele de concediu anual plătit din cauza unui concediu medical, Curtea a statuat în special că, deși articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88 nu se opune, în principiu, unei reglementări naționale care prevede modalități de exercitare a dreptului la concediu anual plătit acordat în mod expres de această directivă și care prevede chiar pierderea dreptului respectiv la sfârșitul unei perioade de referință sau al unei perioade de report, acest lucru nu este totuși posibil decât cu condiția ca lucrătorul al cărui drept la concediu anual plătit s-a pierdut să fi avut în mod efectiv posibilitatea de a exercita dreptul care îi este conferit astfel (a se vedea în special Hotărârile citate anterior Schultz-Hoff și alții, punctul 43, și KHS, punctul 26).
- 31 În această privință, Curtea a statuat astfel că articolul 7 alineatul (1) menționat trebuie interpretat în sensul că se opune unor dispoziții sau unor practici naționale care prevăd că dreptul la concediu anual plătit se stinge la expirarea perioadei de referință și/sau a unei perioade de report stabilite de dreptul național chiar și în cazul în care lucrătorul s-a aflat în concediu medical care a corespuns în tot sau în parte cu perioada de referință, iar incapacitatea sa de muncă a continuat până la încetarea raportului său de muncă, motiv pentru care nu a putut să își exercite dreptul la concediu anual plătit (Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior, punctul 52).
- 32 Astfel, a admite, în asemenea împrejurări specifice de incapacitate de muncă, că dispozițiile naționale prin care se stabilește perioada de report pot să prevadă stingerea dreptului lucrătorului la concediu anual plătit, fără ca lucrătorul să fi avut în mod efectiv posibilitatea de a exercita acest drept, ar aduce atingere substanței dreptului social conferit în mod direct fiecărui lucrător de articolul 7 din Directiva 2003/88 (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior BECTU, punctele 48 și 49, și Schultz-Hoff și alții, punctele 44, 45, 47 și 48).
- 33 În aceleași împrejurări, indemnizația financiară la care are dreptul lucrătorul în cauză trebuie calculată astfel încât acesta din urmă să fie pus într-o situație comparabilă cu cea în care s-ar fi aflat dacă ar fi exercitat dreptul menționat în timpul raportului său de muncă. De aceea, remunerația obișnuită a lucrătorului, care este cea care trebuie menținută în perioada de repaus ce corespunde concediului anual plătit, este de asemenea determinantă în ceea ce privește calculul indemnizației pentru concediul anual neefectuat la încetarea raportului de muncă (Hotărârile citate anterior Schultz-Hoff și alții, punctele 61 și 62, și Heimann și Toltschin, punctul 25). Dreptul la concediu anual și cel la obținerea unei plăți în acest temei trebuie de altfel să fie considerate două aspecte ale unui drept unic (a se vedea în special Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior, punctul 60 și jurisprudența citată).
- 34 În conformitate cu jurisprudența astfel amintită, este, prin urmare, exclus ca dreptul unui lucrător la concediu anual minim plătit, garantat de dreptul Uniunii, să fie diminuat într-o situație caracterizată prin faptul că lucrătorul nu a putut să își îndeplinească obligația de a lucra în perioada de referință din cauza unei boli (Hotărârea Heimann și Toltschin, citată anterior, punctul 26).

- 35 Desigur, astfel cum amintesc Consiliul Uniunii Europene și Comisia, Curtea a precizat de asemenea că, în ceea ce privește dubla finalitate a dreptului la concediu anual, și anume, de a-i permite lucrătorului, pe de o parte, să se odihnească în urma îndeplinirii sarcinilor care îi revin în temeiul contractului său de muncă și, pe de altă parte, să dispună de o perioadă de destindere și de recreere, dreptul la concediu anual plătit dobândit de un lucrător aflat în incapacitate de muncă mai multe perioade de referință consecutive poate să răspundă celor două aspecte ale acestei finalități numai în măsura în care reportul nu depășește o anumită limită temporală (Hotărârea KHS, citată anterior, punctele 31 și 33).
- 36 Totuși, Curtea a precizat la fel de clar, în această privință, făcând trimitere expresă la împrejurarea că dreptul la concediu anual plătit este un principiu de drept social de o importanță deosebită, consacrat de asemenea la articolul 31 alineatul (2) din cartă, că, pentru a respecta acest drept, al cărui obiectiv este protecția lucrătorului, fiecare perioadă de report trebuie să depășească în mod substanțial perioada de referință pentru care este acordată (Hotărârile citate anterior KHS, punctele 37 și 38, și Neidel, punctele 40 și 41).
- 37 De aici, Curtea a dedus în special că o perioadă de report de 9 luni, întrucât are o durată inferioară celei a perioadei de referință, nu poate fi suficientă (Hotărârea Neidel, citată anterior, punctele 42 și 43), statuând, în schimb, că se poate susține în mod rezonabil că o perioadă de report de 15 luni nu încalcă finalitatea dreptului la concediu anual plătit (Hotărârea KHS, citată anterior, punctul 43).

Cu privire la interpretarea articolului 1e alineatul (2) din statut și a articolului 4 din anexa V la acesta

- 38 Este necesar să se examineze dacă, având în vedere în special jurisprudența Curții privind dreptul la concediu anual plătit astfel amintită, interpretările reținute de Tribunal în Hotărârea din 8 noiembrie 2012 referitoare la articolul 1e alineatul (2) din statut și la articolul 4 din anexa V la acesta sunt afectate de eventuale erori de drept.
- 39 În această privință, trebuie amintit, cu titlu introductiv, că, astfel cum reiese din articolul 51 alineatul (1) din cartă, dispozițiile sale se adresează în special instituțiilor Uniunii care sunt, în consecință, obligate să respecte drepturile pe care aceasta le consacră. Printre drepturile respective figurează dreptul la concediu anual plătit ca principiu al dreptului social al Uniunii consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă, dispoziție care este ea însăși întemeiată, astfel cum s-a precizat la punctul 27 din prezenta hotărâre, în special pe Directiva 93/104, care a fost ulterior înlocuită și codificată prin Directiva 2003/88.
- 40 Trebuie amintit de asemenea că, potrivit unui principiu general de interpretare, un act al Uniunii trebuie interpretat, în măsura posibilului, astfel încât să nu se repună în discuție validitatea acestuia și în conformitate cu dreptul primar în ansamblul său și, în special, cu prevederile cartei (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 31 ianuarie 2013, McDonagh, C-12/11, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 41 În consecință, luând în considerare în special principiul general de interpretare menționat, este necesar să se verifice dacă Tribunalul a săvârșit eventuale erori de drept în interpretarea articolului 1e alineatul (2) din statut și a articolului 4 din anexa V la acesta.
- 42 Cu privire, în primul rând, la articolul 1e alineatul (2) din statut, reiese din cuprinsul punctelor 52 și 53 din Hotărârea din 8 noiembrie 2012 că Tribunalul a considerat că referința cuprinsă în această dispoziție la cerințele minime aplicabile în materie de condiții de muncă în temeiul măsurilor instituite în domeniul sănătății și al securității în temeiul tratatelor privește numai norme tehnice minime de protecție a sănătății și a securității lucrătorilor la locul lor de muncă, iar nu cerințele minime de sănătate și de securitate în general, astfel încât dispoziția menționată nu ar acoperi cerințe privind organizarea timpului de lucru cum sunt cele prevăzute de Directiva 2003/88.

- 43 Or, în această privință, trebuie să se constate, mai întâi, că textul respectivului articol 1e alineatul (2) din statut nu reflectă în niciun fel distincția efectuată astfel de Tribunal. Dimpotrivă, în măsura în care acesta face referire la „cerințele minime aplicabile în temeiul măsurilor adoptate [...] în temeiul tratatelor” în „domeniile” „sănătății și securității” și referitoare la condițiile de muncă, textul respectiv are în vedere norme cum sunt cele cuprinse în Directiva 2003/88, din moment ce aceasta are ea însăși ca obiect, astfel cum reiese din articolul 1 alineatul (1), să stabilească „cerințe[le] minime de securitate și sănătate pentru organizarea timpului de lucru”, printre care figurează perioadele minime de concediu anual.
- 44 În continuare, trebuie arătat că interpretarea reținută de Tribunal și distincția pe care se întemeiază aceasta nu iau deloc în considerare orientările care decurg în special din cuprinsul punctelor 36-39 și 59 din Hotărârea din 12 noiembrie 1996, Regatul Unit/Consiliul (C-84/94, Rec., p. I-5755), în care Curtea a statuat că măsurile privind organizarea timpului de lucru care fac obiectul Directivei 93/104 și în special cele privind concediile anuale plătite prevăzute la articolul 7 din această directivă contribuie în mod direct la îmbunătățirea protecției securității și a sănătății lucrătorilor în sensul articolului 118 A din Tratatul CE și că evoluția legislației sociale, atât la nivel național, cât și internațional, confirmă legătura care există între măsurile privind timpul de lucru, pe de o parte, și sănătatea și securitatea lucrătorilor, pe de altă parte. Astfel, Curtea a arătat în special în această privință, la punctul 15 din hotărârea menționată, că o astfel de interpretare a termenilor „securitate” și „sănătate” poate în special să se întemeieze pe preambulul Constituției Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), din care fac parte toate statele membre, care definește sănătatea drept o situație de bunăstare fizică, mentală și socială completă, iar nu doar o situație care constă în lipsa unei boli sau a unei infirmități.
- 45 În sfârșit, se impune constatarea că interpretarea reținută de Tribunal încalcă principiul general de interpretare amintit la punctul 40 din prezenta hotărâre.
- 46 Astfel, potrivit principiului respectiv, îi revenea Tribunalului sarcina de a acorda prioritate unei interpretări a articolului 1e alineatul (2) din statut care să permită să se asigure conformitatea acestuia din urmă cu dreptul la concediu anual plătit ca principiu de drept social al Uniunii consacrat în prezent în mod expres la articolul 31 alineatul (2) din cartă. Or, aceasta impunea interpretarea articolului 1e alineatul (2) menționat în sensul că acesta permite integrarea în statut a fondului articolului 7 din Directiva 2003/88 ca normă de protecție minimă destinată, dacă este cazul, să completeze celelalte dispoziții statutare care reglementează dreptul la concediu anual plătit și, în special, articolul 4 din anexa V la acest statut.
- 47 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se constate că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, întrucât nu a reținut, contrar Tribunalului Funcției Publice, în Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, o interpretare a articolului 1e alineatul (2) din statut potrivit căreia această dispoziție face trimitere în special la articolul 7 din Directiva 2003/88 referitor la concediul anual plătit.
- 48 În ceea ce privește, în al doilea rând, articolul 4 din anexa V la statut, Tribunalul a considerat, astfel cum reiese în special din cuprinsul punctului 67 din Hotărârea din 8 noiembrie 2012, că acest articol trebuie interpretat în sensul că exclude orice reportare a concediului anual plătit care nu a putut fi efectuat din cauza unui concediu medical de lungă durată peste limita de 12 zile pentru care se prevede o reportare automată.
- 49 Or, procedând astfel, Tribunalul a săvârșit de asemenea o eroare de drept.
- 50 Astfel, trebuie arătat, mai întâi, că textul articolului 4 din anexa V la statut nu conține nicio referire expresă la situația specifică a unui funcționar care s-a aflat în imposibilitatea de a efectua un concediu anual plătit în perioada de referință din cauza unui concediu medical de lungă durată.

- 51 În continuare, este necesar să se observe că, în urma erorii de drept săvârșite de Tribunal în ceea ce privește interpretarea articolului 1e alineatul (2) din statut, această instanță nu a luat în considerare nici împrejurarea care decurge din contextul normativ global în care se înscrie articolul 4 din anexa V la statut, potrivit căreia o altă dispoziție a acestuia are drept consecință tocmai faptul că cerințele care decurg din articolul 7 din Directiva 2003/88 în ceea ce privește dreptul la concediu anual plătit fac parte integrantă din statut ca cerințe minime care trebuie, cu titlu suplimentar și sub rezerva unor dispoziții mai favorabile cuprinse în acesta, să fie aplicate funcționarilor.
- 52 În sfârșit, trebuie arătat că Tribunalul, în aceste condiții, a încălcat principiul general de interpretare amintit la punctul 40 din prezenta hotărâre. Astfel, în loc să acorde prioritate unei interpretări a articolului 4 din anexa V la statut coroborat cu articolul 1e alineatul (2) din acesta care să permită asigurarea conformității statutului menționat cu dreptul la concediu anual plătit ca principiu al dreptului social al Uniunii consacrat în prezent în mod expres la articolul 31 alineatul (2) din cartă și vizat, în special, la articolul 7 din Directiva 2003/88, Tribunalul a reținut o interpretare a acestui articol 4 care nu permite asigurarea unei astfel de conformități și pe care, în plus, o califică el însuși drept „deosebit de strictă” la punctul 67 din Hotărârea din 8 noiembrie 2012.
- 53 În această privință, se impune constatarea că Tribunalul a statuat, cu prețul unor erori de drept, la punctele 49-51 din Hotărârea din 8 noiembrie 2012, că interpretarea pe care a reținut-o în hotărârea menționată în ceea ce privește articolul 4 din anexa V la statut nu avea drept consecință o încălcare a dreptului respectiv la concediu anual plătit.
- 54 Astfel, după cum reiese din jurisprudența amintită la punctele 30-37 din prezenta hotărâre, respectarea conținutului esențial al dreptului la concediu anual plătit presupune, în special, că orice lucrător care a fost privat de posibilitatea de a-l efectua din cauza unui concediu medical de lungă durată poate să beneficieze de o reportare a acestui drept, fără reducerea sa, și aceasta având în vedere o perioadă de reportare a cărei durată trebuie să depășească în mod substanțial durata perioadei de referință pentru care este acordat, fără a putea constitui un obstacol în acest sens considerațiile întemeiate pe necesitatea de a evita cumulum nelimitat de concedii neefectuate la care face referire Tribunalul la punctul 50 din Hotărârea din 8 noiembrie 2012.
- 55 În ceea ce privește considerațiile întemeiate pe necesitatea de a proteja interesele financiare ale Uniunii, menționate de asemenea la punctul 50 amintit, este suficient să se arate că astfel de considerații nu pot, în orice caz, să fie invocate pentru a justifica o atingere a dreptului la concediu anual plătit menționat.
- 56 Din tot ceea ce precedă reiese că Tribunalul ar fi trebuit, la fel cum a procedat Tribunalul Funcției Publice în Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, să interpreteze articolul 4 din anexa V la statut în sensul că acesta nu se referă la problema reportării unui concediu anual plătit care nu a putut fi efectuat de funcționar în perioada de referință din cauza unui concediu medical de lungă durată, astfel încât cerințele care decurg în această privință din articolul 1e alineatul (2) din statut și, în speță, mai precis din articolul 7 din Directiva 2003/88 trebuie să fie luate în considerare ca cerințe minime aplicabile sub rezerva dispozițiilor mai favorabile cuprinse în statut.

Cu privire la existența unei atingeri aduse unității sau coerenței dreptului Uniunii

- 57 Erorile de drept care afectează Hotărârea din 8 noiembrie 2012 precum cele identificate la punctele 47 și 56 din prezenta hotărâre sunt de natură să aducă atingere unității și coerenței dreptului Uniunii.
- 58 Astfel, îndepărtându-se, în cadrul interpretării dispozițiilor din statut pe care a reținut-o, de noțiunea de drept la concediu anual plătit al fiecărui lucrător ca principiu al dreptului social al Uniunii consacrat în prezent la articolul 31 alineatul (2) din cartă și vizat în special la articolul 7 din Directiva 2003/88, astfel cum este interpretată de jurisprudența constantă a Curții, Tribunalul a adus atingere, în special, unității dreptului Uniunii, din moment ce o dispoziție a cartei, precum cea menționată anterior,

are, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) primul paragraf TUE, aceeași valoare juridică cu cea a dispozițiilor tratatelor, iar respectarea acesteia este obligatorie pentru legiuitorul Uniunii atunci când adoptă atât un act cum este statutul în temeiul articolului 336 TFUE, cât și alte acte de drept al Uniunii în temeiul puterii normative cu care este investit în temeiul altor dispoziții din tratate, precum și, în fond, pentru statele membre atunci când pun în aplicare astfel de acte.

- 59 În plus, hotărând, în contextul interpretării articolului 1e alineatul (2) din statut, că trimiterea pe care o face această dispoziție la cerințele minime aplicabile în temeiul măsurilor adoptate în aplicarea tratatelor în materia condițiilor de muncă în domeniile sănătății și securității lucrătorilor nu acoperă dispoziții precum cele privind organizarea timpului de lucru vizate de Directiva 2003/88, în special cele referitoare la concediul anual plătit, Tribunalul a adus atingere coerenței dreptului Uniunii. Astfel, după cum reiese din jurisprudența amintită la punctul 44 din prezenta hotărâre, Curtea a statuat deja că asemenea măsuri contribuie în mod direct la îmbunătățirea protecției sănătății și a securității lucrătorilor în sensul articolului 118 A din Tratatul CE și, prin urmare, al articolelor 137 CE și 153 TFUE, care au înlocuit, între timp, articolul 118 A din Tratatul CE, subliniind, în plus, în această privință, că legătura dintre măsurile referitoare la timpul de lucru și sănătatea, precum și securitatea lucrătorilor era atestată de asemenea de evoluția legislației sociale, atât la nivel național, cât și internațional.
- 60 În aceste condiții, trebuie să se constate că Hotărârea din 8 noiembrie 2012 aduce atingere unității și coerenței dreptului Uniunii, întrucât Tribunalul, în calitate de instanță de recurs, a interpretat, cu încălcarea dreptului la concediu anual plătit ca principiu al dreptului social al Uniunii, consacrat expres de asemenea la articolul 31 alineatul (2) din cartă și vizat în special de Directiva 2003/88, astfel cum este interpretată de jurisprudența Curții:
- articolul 1e alineatul (2) din statut ca necuprinzând în sfera sa de aplicare dispozițiile referitoare la organizarea timpului de lucru prevăzute de Directiva 2003/88 și în special concediul anual plătit și,
  - în consecință, articolul 4 din anexa V la statutul menționat ca implicând faptul că dreptul de reportare a concediului anual peste limita stabilită de dispoziția citată nu poate fi acordat decât în cazul unei împiedicări legate de activitatea funcționarului ca urmare a exercitării funcției sale.

Cu privire la consecințele care se desprind ca urmare a reexaminării

- 61 Articolul 62b primul paragraf din Statutul Curții prevede că, în cazul în care Curtea constată că hotărârea Tribunalului aduce atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii, aceasta trimite cauza spre rejudecare Tribunalului, care este ținut de dezlegarea dată chestiunilor de drept de către Curte. Trimițând cauza spre rejudecare, Curtea poate preciza, în plus, care dintre efectele deciziei Tribunalului urmează a fi considerate definitive în raport cu părțile aflate în litigiu. Cu titlu de excepție, Curtea poate hotărî ea însăși în mod definitiv dacă soluția litigiului decurge, având în vedere soluția pronunțată în reexaminare, din constatările privind faptele pe care s-a bazat decizia Tribunalului.
- 62 Așadar, Curtea nu se poate limita să constate atingerea adusă coerenței și/sau unității dreptului Uniunii fără a deduce consecințe din această constatare în ceea ce privește litigiul în cauză (Hotărârea din 28 februarie 2013, Reexaminare Arango Jaramillo și alții/BEI, C-334/12 RX-II, punctul 57).
- 63 În speță, este necesar, în primul rând și pentru motivul arătat la punctul 60 din prezenta hotărâre, să se anuleze Hotărârea din 8 noiembrie 2012, în măsura în care, prin aceasta, s-a admis primul motiv și primul aspect al celui de al doilea motiv ale recursului Comisiei și, în consecință, s-a anulat Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, și s-a respins acțiunea în primă instanță a domnului Strack.

- 64 În al doilea rând și în ceea ce privește modul de soluționare a recursului declarat de Comisie, este necesar să se arate, mai întâi, că al treilea motiv invocat de aceasta din urmă a fost respins de Tribunal în Hotărârea din 8 noiembrie 2012 și că această respingere trebuie considerată definitivă în lipsa unei reexaminări cu privire la acest aspect.
- 65 În continuare, în ceea ce privește cel de al doilea aspect al celui de al doilea motiv al recursului Comisiei, întemeiat pe faptul că Tribunalul Funcției Publice ar fi încălcat obligația de motivare omițând să examineze problema domeniului de aplicare al articolului 1e alineatul (2) din statut, trebuie să se constate că, deși acest aspect nu a fost examinat de Tribunal în Hotărârea din 8 noiembrie 2012, respingerea sa se impune în mod evident. Astfel, după cum rezultă, în special, din cuprinsul punctelor 55-57 din Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, Tribunalul Funcției Publice s-a pronunțat în mod clar în ceea ce privește acest domeniu de aplicare considerând că, având în vedere însuși textul articolului menționat, această dispoziție trebuie înțeleasă ca făcând o trimitere la cerințele minime în materie de securitate și de sănătate aplicabile în temeiul măsurilor adoptate în acest domeniu în aplicarea tratatelor, printre care se numără cerințele minime de securitate și de sănătate în materie de organizare a timpului de lucru prevăzute de Directiva 2003/88.
- 66 În sfârșit, trebuie arătat că, deși Hotărârea din 8 noiembrie 2012 nu menționează acest aspect, Comisia a invocat de asemenea, în cadrul celui de al doilea motiv al recursului său, cu titlu subsidiar, faptul că Tribunalul Funcției Publice ar fi transpus și aplicat în mod eronat cerințele care decurg din jurisprudența rezultată din Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior. Astfel, Comisia arată că prezenta cauză nu privește în mod exclusiv dreptul de reportare a concediului anual, ci o indemnizație care îl înlocuiește, că aceasta nu presupune pierderea integrală a dreptului la concediu anual, ci numai a unei părți din acesta și că vizează nu numai zile de concediu neefectuate în perioada de referință imediat anterioară anului încetării funcției, ci și zile de concediu care au făcut deja obiectul unei reportări în anul precedent anului menționat anterior. Pe de altă parte, potrivit Comisiei, Tribunalul Funcției Publice a ignorat că articolul 7 din Directiva 2003/88 garantează o reportare a concediului anual plătit numai până la concurența a cel puțin patru săptămâni vizate de dispoziția menționată.
- 67 În această privință, trebuie să se arate totuși că, astfel cum reiese din jurisprudența Curții amintită la punctele 30-37 din prezenta hotărâre, distincții precum cele pe care Comisia pretinde că le efectuează, pe de o parte, între dreptul de a beneficia de o reportare a concediului anual plătit neefectuat din cauza unei boli de lungă durată și obținerea indemnizației financiare compensatorii aferente acestuia în cazul încetării raportului de muncă și, pe de altă parte, între privarea parțială și privarea totală de dreptul la concediu anual care nu a putut fi efectuat din cauza unei boli de lungă durată, sunt lipsite de relevanță și nu pot fi reținute.
- 68 Pe de altă parte, Tribunalul Funcției Publice a statuat, de asemenea în mod întemeiat, la punctul 77 din Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, că, întrucât legiuitorul Uniunii a stabilit concediul anual pentru funcționari la 24 de zile, interpretarea dată de Curte în Hotărârea Schultz-Hoff și alții, citată anterior, articolului 7 din Directiva 2003/88 este, în lipsa altor dispoziții pertinente în statut referitoare la reportarea concediului anual plătit neefectuat din cauza unei boli de lungă durată, aplicabilă duratei concediului anual astfel stabilite de statut prin aplicarea articolului 1e coroborat cu articolul 57 din statutul menționat.
- 69 Având în vedere tot ceea ce precedă și din moment ce atingerea adusă unității și coerenței dreptului Uniunii rezultă, în prezenta cauză, dintr-o interpretare eronată a articolului 1e alineatul (2) din statut, precum și a articolului 4 din anexa V la acesta, iar o interpretare corectă a dispozițiilor respective, și anume, în esență, cea pe care Tribunalul Funcției Publice a reținut-o în Hotărârea Strack/Comisia, citată anterior, impunea, astfel cum reiese în special din cuprinsul punctelor 47 și 56 din prezenta hotărâre, respingerea primului și a celui de al doilea motiv invocate de Comisie în susținerea recursului și, prin urmare, a recursului în totalitate, Curtea trebuie să soluționeze în mod definitiv litigiul, respingând recursul menționat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 70 Potrivit articolului 195 alineatul (6) din Regulamentul de procedură al Curții, în cazul în care decizia Tribunalului care face obiectul reexaminării a fost dată în temeiul articolului 256 alineatul (2) TFUE, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 71 În lipsa unor norme speciale privind repartizarea cheltuielilor de judecată în cadrul unei proceduri de reexaminare și întrucât, ca urmare a anulării Hotărârii Tribunalului din 8 noiembrie 2012 și a respingerii definitive a recursului pe care l-a declarat împotriva Hotărârii Strack/Comisia, citată anterior, Comisia a căzut în pretenții în cadrul recursului menționat, aceasta trebuie, în speță, să fie obligată să suporte cheltuielile de judecată efectuate de domnul Strack atât în cadrul procedurii în fața Tribunalului, cât și în cadrul prezentei proceduri de reexaminare.
- 72 Consiliul, care a prezentat observații scrise în fața Curții cu privire la întrebările care fac obiectul reexaminării, va suporta propriile cheltuieli de judecată aferente acestei proceduri.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară și hotărăște:

- 1) **Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene (Camera de recursuri) din 8 noiembrie 2012, Comisia/Strack (T-268/11 P), aduce atingere unității și coerenței dreptului Uniunii, întrucât Tribunalul, în calitate de instanță de recurs, a interpretat, cu încălcarea dreptului la concediu anual plătit ca principiu al dreptului social al Uniunii, consacrat expres de asemenea la articolul 31 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și vizat în special de Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru, astfel cum este interpretată de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene:**
  - articolul 1e alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene ca necuprinzând în sfera sa de aplicare dispozițiile referitoare la organizarea timpului de lucru prevăzute de Directiva 2003/88 și în special concediul anual plătit și,
  - în consecință, articolul 4 din anexa V la statutul menționat ca implicând faptul că dreptul de reportare a concediului anual peste limita stabilită de dispoziția citată nu poate fi acordat decât în cazul unei împiedicări legate de activitatea funcționarului ca urmare a exercitării funcției sale.
- 2) **Anulează Hotărârea menționată a Tribunalului Uniunii Europene.**
- 3) **Respinge recursul Comisiei Europene îndreptat împotriva Hotărârii Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene din 15 martie 2011, Strack/Comisia (F-120/07).**
- 4) **Obligă Comisia Europeană să suporte cheltuielile de judecată efectuate de domnul Guido Strack atât în cadrul procedurii de reexaminare, cât și în cadrul procedurii în fața Tribunalului Uniunii Europene.**
- 5) **Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată efectuate în cadrul procedurii de reexaminare.**
- 6) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată efectuate în procedura în fața Tribunalului Uniunii Europene.**

Semnături